

mens humana, parvulus Sol quibusdā dicta, Anima rationalis nullius post
 & rationalis anima, ut moveatur, influat, deum indiga, ut
 & suas vires exerceat, rerū corporis ex qua- vires suas in cor-
 tuor elementorum permissiōe temperatarum pore exerceat &
 opem minimè accersit. Nam simplex est, & exerat.
 ut Sol, diuinitatis particeps, proindeque nul-
 lius, nisi Dei auxilio, indiga.

Dialogus tertius, de radiorum Solis,
 & eiusdem spirituum cōciliatione
 cum humani corporis spiritibus.

VRANIA.

HACTENVS colloquij nostri
 prima excursio feliciter sic satis
 processit, Aesculapi, proavis edite
 diis. Nunc verò in animo est ad alia te vo-
 care. Propono itaque Solis radios, quos mundi Solares spiritus
 spiritum, & numen nonnulli dicere nihil sunt & radij, essentia
 veriti. Hi substantia quaedam sunt dilucida, & planè æthe-
 subtilis, tenuissima, planè cœlestis, & athe-
 rea, ab ipso solari corpore producta, ut sur-
 sum, deorsumque, citò, ac facile perferantur.
 Hem, quid habes in tuis corporibus quod his
 mihi opponas? quid? paucis respōde. AESC.
 Hui, tu ne tam subito exultas, Vrania, vix-
 B iij

Spiritus huma-
ni corporis, ef-
sentia sunt te-
nuissimæ, & pla-
nè æthereæ.

Solaris spiritus
vibratio, rebus
terræ variè sese
accōmodat, ac
in illas diuersi-
modè agit.

Animalis spiri-
tus vibratio, re-
bus corporis va-
riè sese accōmo-
dat, ac in illas
diuersimodè a-
git.

dum primum colloquij nostri limen ingressa?
Hic de infinitis humani corporis rebus, spiri-
tus tibi opponam. Nam vt radij quidam se
habent, per vniuersum corpus diffusi ac ia-
culati: quorum substantia ætherea planè est,
necnon subtilis, & dilucida: ab ipsis princi-
pibus corporis partibus, ceu à fontibus aureis
diffluens ac emanans: vt illorum virtus, fa-
cultas, & radij ab his per vniuersum corpus,
tam sursum quàm deorsum, leuiter, tutò, citò,
& facile perferantur. *V R A N.* Mirus vi-
deri iā mihi incipis Aesculapi: verumenim-
uèrò, solaris spiritus, calor, splendor, & vi-
bratio, diuersis dissimilibusq; terrarum par-
ticulis distributa, & perenni fœdere sociata,
Varie agunt, ac varia (conspirante materia)
in paratis rerum generabilium ac corruptibi-
lium naturis agrediuntur: aliter in hanc,
quàm illam agendo: in molle corpus quàm
durum, rarum quàm densum, crassum quàm
tenue, plantam quàm lapidem, terram quàm
aquam, & ita deinceps. *AE SCVLAP.*
Sic in locuplete humani diuersorij officina,
vnius animalis spiritus splendor & vibra-
tio, radiorum Solis quodammodo particeps,
& æmula, dum diuersis corporis membris,
particulis, & organis impertitur, ac in =

funditur, adminiculante cuiusque tum natura, tum structura, & temperamento, variè agit, ac functiones, instrumento vnicuique suas (tametsi dispares) per proprios à natura in id destinatos canaliculos subministrat, & quadantenus iaculatur: aliter in hoc organum quàm illud agendo, atque influendo: licet ex eodem fonte, perinde atque solare spiraculum derivari certum sit. Nam in oculos, ut radius quidam effusus, & iaculatus, per nervos opticos visionem facit: in aures per certos meatus, auditionem: in linguam, per neruulos ad eam attinentes, gustationem: in manus, prehensionem: in pedes, ambulationem: in vniuersum corpus tactum, per nervos & fibras nervosas, quæ in musculos, cutim, & membranas, retis modo, vel aliter, disperguntur. *VRAN.* Probabilia dicis, *Aesculapi:* sed Solis spiritum, lumen & radios, nulla orbis terrarum portio, nulla regio, nulla provincia, nulla vrbs quantumcunque vasta & spatiosa, in vniuersum sibi soli vendicare potest: atque omni tempore, sine aliarum iactura, usurpare: ex quo verè dictum arbitror, non est qui se abscondat à calore eius. *AESCVL.* Ad hunc modum animalis spiritus iaculationem, radios & lumen nulla

Solaris radij vibratio, in vniuersum claudii alicubi non potest.

Animalis spiritus vibratio, in vniuersum alibi claudonon potest.

partium corporis portio, nullum brachium, nullus pes, nullum latus, nullum viscus in totum sibi vdicare potest, nec aliis eripere aut præcludere sine illarum, imò verò totius corporis iactura irreparabili. Nam quidquid est in corpore, à spiritu illo agitur: ex quo verè dici potest, nihil est quod se abscondat à radio eius, & diuino planè spiraculo. *VRAN.* Res omnes mundi, Aesculapi, Solis & stellarum spiritu, luce, motu & affluxu reguntur atque administrantur: quemadmodum ego nunc demum tibi monstrare satagam. *AESCVL.* Sic corporis res omnes, spiritus animalis & natiui caloris radio, luce, motu & influxu administrantur & reguntur: veluti mox explicabo. *VRAN.* Articulo temporis omnia luce Solis collustrari & excitari, non est nisi fortasse Tiresias qui non videat, imò verò sentiat ac percipiat. *AESCVL.* Itidem spiritus animalis luce & facultate, momento temporis omnia corporis membra collustrari & excitari, non est nisi fortasse malè sanus Orestes, qui non percipiat & fateatur. *VRAN.* Quot ego in te iacula contorqueo, Aesculapi, tu in me tot retorques. Agedum, ille tuus pater Phœbus, rerum omnium sub Lunæ

sphæra degentium oblectamentum, & lumi-
 nis necnon caloris fons perennis, Pythagori-
 cis diuinæ intelligentiæ imago nuncupatus,
 & Socrati, Platone teste, inuisibilis dei, Vi-
 sibilis filius, manè deterfa noctis caligrine ex-
 oriens, & vniuersum, vbi attollitur, hemi-
 spheriū derepente illustrans, lucēq; ac radiis,
 necnon vi tacita, & motu, vt visum est Pe-
 ripateticis, & Academicis, omnia modificās:
 homines insuper ad consuetas operas, quasi de
 classico vno quodē quotidie inuitans, quid per
 Iouem (reuoco Verbum Aesculapi) de tota
 corporum humanorum supellectile expressis-
 simè mihi figurabit? *AESCVL.* Ehò, tunc
 adeo ferox es, *Vrania*, propterea quòd auum
 meum hîc appellasti? Agè, his omnibus quæ
 acutè certè mihi proposuisti, vnum anima-
 lem spiritum verè diuinum, & incompre-
 hensibilem oppono: quem in cerebro per sôpo-
 riferam noctem, tanquam in subterraneo he-
 misphærio latitantem, quis non videt matu-
 tino tempore, excusso de toto corporis concla-
 ui nocturno torpore (qui vera est mortis ima-
 go) in vniuersum corpus statim & confer-
 tim spargi, ac disseminari? omnesque illius
 particulas de capite, ceu de cœlo quodam præ-
 alto collustrare, & ad labores (quibus vitæ

Solare spiracu-
 lū sua energie
 & præsentia in
 rebus terræ mi-
 tra efficit.

Animale spira-
 culum sua præ-
 sentia & ener-
 geia in huma-
 nis corporibus
 mitra efficit.

alimenta conquiruntur) solitaſque operas, af-
 ſentiente voluntate, quotidie ſolicitare? Ec-
 quid per cœlos tuos hæc tibi placent, Vrania?
 licebit mihi tuo exemplo nonnihil incalceſce-
 re, ne dicam incandescere. *VRANIA.*
 Placent, Aesculapi, mirum in modum. Sed
 heus tu: de Solis & stellarum animabili aſpi-
 ratione, ac ſalutari aura, longè latèque per
 terrarum orbem ſparſa, & diſfuſa: adhæc de
 aſſiduo cœlorum motu, teporem æthereum, re-
 rum omnium inferiorum pabulum præſtan-
 tiſſimum, per totam mundi vniuerſitatem
 vehente, & ad certum pondus, menſuramq;
 (non vno tamen certo loco, ſed modò hoc, a-
 liàs illo, quandoque propiore, nonnunquam
 remotiore, vt rerum ſeries poſtulat, & tem-
 porum natura ſuſtinet) perferente ac diſtri-
 buente, nemo eſt qui non videat telluris gre-
 mium perbellè vbiq; foueri: ipſamque ter-
 ram, & particulatim portiones eius omnes,
 præparationem, vires, ac robur ad obeunda
 propria munera placidè induere. Quibus ec-
 quid de humano corpore mihi opponis, Ae-
 ſculapi? quid? paucis deprome. *ÆSCVL.*
 Mira es, Vrania: metuo, me hercule, ne tan-
 dem à verbis ad verbera veniamus. Cœleſti-
 bus non licet tam inſolentes eſſe: ſed tibi par-

Solarium ſpiri-
 tuum lapſus in
 terrâ, illius par-
 ticulas oēs ſum-
 mè vegetat, fo-
 uet ac reficit.

ratione, ac ſalutari aura, longè latèque per
 terrarum orbem ſparſa, & diſfuſa: adhæc de
 aſſiduo cœlorum motu, teporem æthereum, re-
 rum omnium inferiorum pabulum præſtan-
 tiſſimum, per totam mundi vniuerſitatem
 vehente, & ad certum pondus, menſuramq;
 (non vno tamen certo loco, ſed modò hoc, a-
 liàs illo, quandoque propiore, nonnunquam
 remotiore, vt rerum ſeries poſtulat, & tem-
 porum natura ſuſtinet) perferente ac diſtri-
 buente, nemo eſt qui non videat telluris gre-
 mium perbellè vbiq; foueri: ipſamque ter-
 ram, & particulatim portiones eius omnes,
 præparationem, vires, ac robur ad obeunda
 propria munera placidè induere. Quibus ec-
 quid de humano corpore mihi opponis, Ae-
 ſculapi? quid? paucis deprome. *ÆSCVL.*
 Mira es, Vrania: metuo, me hercule, ne tan-
 dem à verbis ad verbera veniamus. Cœleſti-
 bus non licet tam inſolentes eſſe: ſed tibi par-

co, quia foemina. Itaque mecum deinceps modestius agere stude, vel tam mutum me habebis, quam sunt (quod dicunt) pisces. Humanorū spirituū lapsus & distributio per corpus, illi⁹ particulas omnes summē vegetat, fouet ac reficit.

Oppono his omnibus quae proposuisti, spirituum qui in humanis sunt corporibus, continentem illapsum, & illorum diffusam a motu hinc inde aspirationem. A qua sensuum instrumenta, neruōsque omnes, & musculos, denique particulas corporis vniuersas, imò verò, ut paucis dicam, corpus totum quantumcunque fuerit, certo quodam pondere, & mensura, modò hoc loco, modò illo, propius quandoque, aliàs remotius, praeparationem, vires, robur, atque auxilium, ad vitae munera & officia ritè peragenda suscipere, nemo non agnoscit, non videt, non fatetur.

VRAN. Quid si tibi non nihil diuersum à iam positis, & probatis adferam, Aesculapi? Solares spiritus omnia radiantem, cum motu quem perpetuum habent comitem, terram, omni tempore suo impulsu necessario non adigunt, ut fructus edat, & solitum opus tentet, atque aggrediatur. AESCVL. Ita spiritus iam dicti, Vrania, cum motu quem perpetuum habent comitem, semper & vbiq; corpori necessario non imperant, ut moueatur, sentiat, tangat, & solitas suas actiones

Solis spiritus & radij, terram ad suum opus non semper adigunt.

Corporis spiritus humana instrumenta, &c.

De Solis beneficio ipsummet Solē intuemur.

obeat ac perficiat. *VRAN.* De Solis luce & spiraculo, *AESculapi*, ipsummet Solem contemplamur, ac eius actiones omnes intue-

De spiritus animalis beneficio &c.

AE S C. Sic de animalis spiritus luce, *Vrania*, & benefico illius radio, ipsummet animale spiritum, & contemplamur, & eius actiones omnes intuemur. *VRAN.*

Solis vibratio impediti potest ne deorsum feratur.

Quidquid Solis radius illuminat, densissimæ nubis interuentu, vel lunaris corporis supposito obstaculo, vel rei alterius obiectu, eius luce

Spirit^u animalis vibratio, &c.

mine se penumero priuatur. *AE S C.* Eodem modo quæ spiritus animalis illustrat, crassi alicuius humoris, vel flatus, aut alterius rei interueniente obstaculo, eius priuari possunt illustratione: ut in paralyssi, apoplexia, stu-

Solis in cælo mira est velocitas & pernicitas.

pore, & aliis. *VRAN.* Admiraculum usque in respondendo mirabilis es, & ingemiosus, *Aesculapi*. Sed ille idem Solis radius, quia eam oram cæli quâ discurret, ab oriente per meridiem in occasum, intra quartam & vigesimam horam vniuersim circuit: de semidiametri ratione, non minus ducentis & septuaginta milibus miliarium, vel pauxillo plus, vnius horæ curriculo peragrabit: motu, si oculos consulas, adeo lento, ut cum progredi non cernatur, sed quasi stare, tantum progressus esse intelligatur, potius quàm iudice-

tur. Ohe, quem in toto terrarum orbe tam expeditum mihi dabis cursorem? aut quid in hu mano corpore illi simile reperies? hoc est tanta, tamque celeri pernicitate præditum?

AE S C. Vnum spiritum animale, vel, ut Animalis spūs, & rationalis mē
simplicius loquar, mentē rationale, Vrania, & rationalis mē
tibi proferā: quæ per omnem mūdi oram, per tis in corpore
Vastissimum oceanum, per inferna & sub- mira est veloci-
terranea, quæque adhæc per vniuersum aeris tas & pernici-
tractum, & cunctos cælorum ordines, expe- tas.

ditissimè, non dicam intra quartam & vi-
gesimam horā, sed horulæ vnius semisse, vel
eo minus, ire redireque potest: ac tantillo tem-
poris interuallo, supra bis mille & sexcentas
miliarium myriadas conficere, quantum à
corruptibili mundi parte, vsque ad fixas stel-
las, & octauum cælum numerari solet.

V R A N. Omnia ex tripode loqueris, Ae- Cælestiū corpo-
sculapi. Caterum, absque solaribus radiis, & rū influxus reb-
cælestium corporum Vitali aura, perpetuo tis terræ est sané-
influxu, vegeto calore, indefesso motu, & oc- quam necessa-
culto consensu, nulla terræ particula rigere rius.

& stare potest, seque ac suas qualitates tue-
ri. *AE S C.* Absque influente humanorum Humanorū spi-
spirituum vi, & eorundem motu irrequieto, rituum influxus
necnon natiuo calore, nulla corporis particu- rebus corporis,
la vigorem ac vitam sustinere diu potest: &c.

Donū solaris lu- nec se ac suam temperaturam, Vna cum a-
minis de certo Etione, vel momento tueri. V R A N. Do-
aliquo loco, per num luminis, Aesculapi, per Solis orbem no-
vniuersum ter- bis infunditur, & in totum ac vniuersum
rarū orbē spar- terrarum corpus, longè, latèque spargitur, &
gitur. oberrat. A E S C. Donum spiritus animalis,

Donum spiritus animalis de cer- Vrania, per capitis orbem in totum huma-
to aliquo, & c. num corpus, præcipuâque eius instrumenta
funditur: ac longè, latèque spargitur. V R A.

Solares radij & Solares radij & spiritus ex vno eodèmqe
spiritus triplicè cœli & Horizontis loco, ad rerum vegeta-
habent exortū. tionem, vitam & modificationem per vni-
uersum mundum nequaquam feruntur: quin
potius triplicem habent exortum à meis Ma-
thematicis designatum: in Ariete scilicet &
Libra, qui Aequinoctialis dicitur: in Can-
cro, Solstitialis, & Capricorno Brumalis.

Humanorum A E S C V L. Sic humani spiritus, Vrania,
corporum spiri- ex vno & eodem corporis loco ad rerum il-
tus triplicè ha- lius vegetationem, vitam & modificatio-
bent exortum. nem nequaquam prodeunt: quin potius tripli-
cè habent sedē & exortū à meis medicis desi-
gnatū. In corde scilicet, & Vitalis dicitur: in
cerebro, animalis: & in iecore seu hepate, na-
turalis: quemadmodum ego tibi dilucide sum
demonstratura, vbi data occasione à tuis re-
bus cœli, eò me deduxeris.